

Leesvoer uit de regio

Het Booijink Veevoeders magazine houdt u op de hoogte van alle ontwikkelingen rondom de mengvoederbranche.

>6
Cijferbrij

>10
De haven van Rotterdam

"Groot genoeg om te kunnen concurreren en klein genoeg om u te kennen"

Colofon

Redactie: Vié Virtual Office Support
Opmaak: Buro Naomi
Druk: DDMC Digitale druk

Inhoudsopgave

Het Booijink Veevoeders Magazine verschijnt vier keer per jaar. Met dit magazine informeren wij u over wat er allemaal speelt in de varkens- en rundveehouderij en brengen wij u op de hoogte van de belangrijkste facetten binnen nutritie (voersamenstelling) en grondstoffen. Ook laten we iedere editie een medewerker aan het woord. Kortom, dit magazine biedt u een uniek kijkje in onze keuken.

>5
Voorwoord door
Giel Booijink

>6
Cijferbrij

>8
Melkrobot en beweiden:
een goede combinatie

>10
De haven van Rotterdam

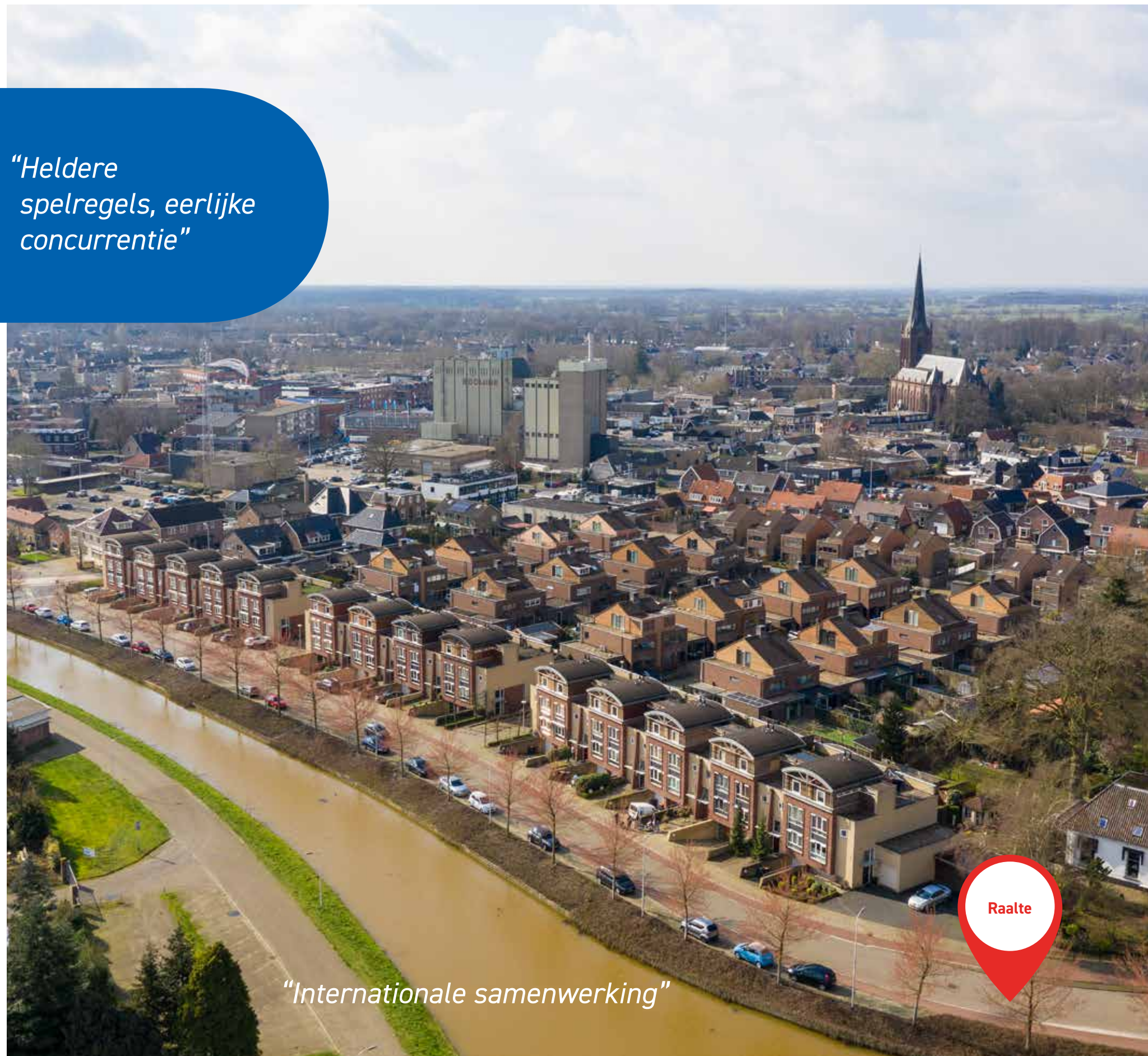

>12
Vetten: meer dan
een energiebron

>14
Medewerker aan
het woord

*"In de praktijk blijkt
het iedere keer
weer maatwerk om
te bepalen wat er
in uw situatie het
interessants is."*

“Heldere spelregels, eerlijke concurrentie”

“Internationale samenwerking”

Schoolstraat 2
8102 EM Raalte

Giel Booijsink

Paul Booijsink

Voorwoord

De Nederlandse diervoederindustrie maakt diervoeders. Vooral voor koeien, varkens en kippen. Hiervoor worden meer dan 300 verschillende ingrediënten gebruikt. Bijna 80% van deze ingrediënten komt uit Europa. Het overgrote deel hiervan zijn co-producten uit onze eigen levensmiddelenindustrie. De overige 20 procent komt uit Noord-Amerika, Zuid-Amerika en Azië. De bekendste grondstof uit deze landen is sojameel. Dat blijft over nadat de olie voor levensmiddelen uit de sojaboon is geperst.

Soja

Soja is een eiwitrijke grondstof voor diervoeder. Onze dieren kunnen deze eiwitten efficiënt omzetten in vlees, zuivel en eieren. De wereldvraag naar soja groeit ieder jaar gestaag. Aan het toenemende gebruik van soja kleven maatschappelijke vraagstukken.

Gebruik in Nederland

Nederland gebruikt 1,8 miljoen ton sojameel voor de productie van diervoeders. Dit is een half procent van alle soja die wereldwijd wordt geproduceerd, in totaal 335 miljoen ton soja. Ondanks dit kleine marktaandeel wil de Nederlandse diervoederindustrie uiteraard wel haar verantwoordelijkheid nemen en duidelijke signalen afgeven om de productie van soja duurzaam en dus ontbossingsvrij te maken.

Opbrengsten niet ideaal

De teelt van soja in het koele Noordwest-Europa leidt tot nu toe niet tot gewenste opbrengsten. Ook de CO₂-uitstoot gaat omhoog. Dat komt doordat transport over de weg meer energie kost dan per schip over de oceaan. Zuid-Amerika ligt in een perfecte klimaatzone voor sojateelt. Hier vinden we ook de regenwouden. Die worden nu door de uitbreiding van landbouwareaal bedreigd (ontbossing). Ontbossing tegengaan lukt alleen door internationale samenwerking tussen Europa en soja producerende landen.

Verduurzaming

Binnen Europa maakt een aantal landen zich grote zorgen over import van soja en het ontbossingsvraagstuk. Nederland

wil de sojateelt ook graag verduurzamen. Tegelijkertijd moeten we ons realiseren dat ons land op wereldniveau een kleine speler is. Als Nederland iets wil bereiken, dan is het dus noodzakelijk dat andere landen meedoen. Resultaten boeken we alleen wanneer overheden, bedrijfsleven en maatschappelijke organisaties samenwerken. Onze brancheorganisatie Nevedi maakt zich sterk voor een internationale aanpak. Dat vraagt ook om heldere spelregels, zodat er sprake kan zijn van eerlijke concurrentie.

Dubbele strategie

De Nederlandse diervoedersector wil blijven bijdragen aan het uitbannen van ontbossing. Er wordt gewerkt via een dubbele strategie:

- Certificering van partijen soja volgens internationale regels. Die moeten gelden voor alle partijen en vastliggen in wet- en regelgeving. De Nederlandse diervoederindustrie gebruikt al sinds 2015 100% gecertificeerde soja in Nederlands diervoer.
- Vermindering van de afhankelijkheid van de wereld-sojamarkeet. We ontwikkelen alternatieven voor soja binnen Europa of dichterbij Europa. Op termijn moeten alternatieve eiwitbronnen voor soja de afhankelijkheid van de wereldhandel verkleinen.

Beide routes gaan stap voor stap, kosten tijd en geld en vragen om samenwerking.

Giel Booijsink
Directeur

Cijferbrij

Tegenwoordig wordt er op het varkensbedrijf dusdanig veel data verzameld, dat het een varkenshouder duizelt van alle cijfers. Niet alleen voor de dagelijkse bedrijfsvoering voor de dieren (denk aan werklijsten, zeugenkaarten, hokkaarten etc.) is een managementprogramma nodig. Ook voerstations, klimaatcomputers, CDI, luchtwassers etc. vragen om data te verzamelen en te gebruiken. En dan hebben we het nog niet eens over diergezondheid, fokkerij, slachterijen, banken en gemeente! Er zullen er vast nog wel meer elementen zijn die data opleveren, maar al met al is het een scala aan informatie die een varkenshouder toch nodig heeft om zijn bedrijf goed in beeld te krijgen, te houden én om ook in de toekomst verder te kunnen!

Er zijn verschillende mogelijkheden om de resultaten van een varkensbedrijf te analyseren. Als voerleverancier en veelvuldig erfbetreder bij onze klanten gaan gesprekken, naast het bespreken van de huidige voersoorten, vaak over het optimaliseren van resultaten. Omdat wij dit ook zien als service naar onze klanten toe, hebben we mogelijkheden gecreëerd de cijfers te kunnen doorgronden. Dit kan onder andere door middel van het inlezen van een backup van het managementsysteem. We zien echter steeds meer dat deze managementsystemen online staan. Met een eenvoudige machtiging kan de varkenshouder ons dan (eventueel

beperkt) inzage geven. Groot voordeel hiervan is dat de meest recente data voor een analyse gebruikt wordt.

Technische analyse

De technische analyse start vaak met het beoordelen van de resultaten per maand, kwartaal, jaar of koppel. Dit zijn vaak de standaard overzichten die voor iedereen hetzelfde zijn opgebouwd, ongeacht bij wie het managementsysteem is aangeschaft. Wanneer blijkt dat er ergens een verbeterpunt zit, kan hier verder op ingezoomd worden. Is er iets gevonden dan wordt met de varkenshouder overlegd hoe dit punt aangepakt kan worden.

*“Veel data
bieden niet altijd
duidelijkheid”*

Als hulpmiddel maken we dan vaak een plan van aanpak.

Bij alle managementprogramma's is er wel een mogelijkheid om specifieke kengedaten uit te diepen. In de zeugenhouderij bijvoorbeeld kunnen we bij het achterblijven van het aantal levend geboren biggen onder andere kijken naar de resultaten vanuit het dekmanagement. Voorbeelden hiervan zijn het interval spenen – dekken, het percentage her-inseminaties of het afbigpercentage.

Bij vleesvarkens wordt vaak gekeken naar voeropname, groei en voederconversie, vaak in combinatie met sekse, genetica en uitbetalingsschema slachterij. Wanneer er een plan van aanpak klaarligt, dan zijn er verschillende manieren om een verbeterpunt aan te pakken:

1. Na overleg gaat de varkenshouder eerst zelf aan de slag.
2. Wanneer nodig gaat de varkenshouder (of wij) ervoor zorgen dat andere erfbetreders betrokken worden bij de aanpak.
3. Na overleg gaan wij vanuit Booijsink aan de slag. Waar nodig passen we het voer aan. Ook kunnen we in het bedrijf hulp bieden; denk hierbij aan spek meten, dieren wegen, curves van voer en klimaat nakijken, voer nawegen etc.
4. Er wordt een extern bedrijf of persoon ingeschakeld om de varkenshouder te ondersteunen.

Belangrijk bij de uiteindelijke optimalisatie is de monitoring en het zichtbaar maken van het resultaat van het aangepakte verbeterpunt. Ook daar kunnen wij bij helpen. We verzamelen opnieuw de data, bekijken het kritisch en zetten het voor alle betrokken partijen zo eenvoudig mogelijk op een rij.

Economische analyse

Bij de economische analyse duiken we hoofdzakelijk in de kosten en opbrengsten van dieren en voer, met als uiteindelijk doel een zo hoog mogelijke voerwinst/saldo. Vaak gaat dit in combinatie met de technische analyse.

In de zeugenhouderij zijn de opbrengstprijzen van de big, voerkosten en gezondheidskosten belangrijke punten. Voor de vleesvarkenshouderij zijn de voerkosten per kilogram groei, kosten van de big en de opbrengstprijzen per kilogram geslacht gewicht belangrijk. Daarnaast zien we vaak dat varkenshouders willen vergelijken met collega-bedrijven of landelijke resultaten. Ook hier kunnen wij bij helpen. We kijken dan wel altijd goed of de bedrijven daadwerkelijk met elkaar te vergelijken zijn. Genetica, houderijsystemen etc. spelen ook hier een belangrijke rol.

Tot slot

In het algemeen zien we dat technische en financiële resultaten invloed hebben op elkaar. Voor een economische analyse zijn vaak de technische resultaten ook van belang. Echter worden de prijzen van voer, big en vleesvarken doorgaans niet door de varkenshouder bepaald. De technische resultaten grotendeels wel. In de praktijk zien we dat de bedrijven met de hoogste voerwinst vaak ook de bedrijven zijn met de betere technische resultaten. Het is dan ook belangrijk om als basis voor het bedrijf te blijven werken aan optimale technische resultaten.

*“Technisch
resultaat als basis
voor economisch
resultaat”*

Walter
Wagenmans
Specialist
varkenshouderij
en nutritie

“Benut het natuurlijke gedrag van de koe”

Melkrobot en beweiden: een goede combinatie

Weiden met een melkrobot kan een goede combinatie zijn. Het is echter wel belangrijk een goed robotbeweidingsplan te hebben die past bij uw bedrijfsvoering. Geen bedrijf is hetzelfde, en dat geldt dus ook voor een robotbeweidingsplan. Er moet rekening gehouden worden met verschillende factoren zoals beschikbare beweidbare hectares, het aantal melkkoeien, het aantal uren weidegang en de robotcapaciteit.

Standweiden

Er zijn verschillende beweidingssystemen die goed passen in combinatie met een melkrobot. De belangrijkste vraag hierbij is: kies je voor gemak of voor maximale vers gras opname? Dit is een essentiële vraag in de beweidingstrategie. Ga je voor gemak met weidegang, dan kan standweiden een goede keuze zijn. Wel zal er op stal voldoende moeten worden bijgevoerd. Standweiden zorgt over het algemeen voor rust in de koppel koeien en is makkelijk te plannen. Ook zorgt het voor minder vertrapping bij natte omstandigheden ten opzichte van omweiden.

Roterend standweiden

Een vervolg op het standweiden is het roterend standweiden. Er moet dan wor-

den gezorgd voor drie standweiden. Elke standweide wordt opgedeeld in vijf tot acht even grote percelen. Vervolgens kun je binnen de standweide dagelijks roteren en ben je binnen vijf tot acht dagen weer op hetzelfde blok. In die vijf tot acht dagen is er dan voldoende hergroei voor de volgende ronde. Dit is een overzichtelijke en planmatige manier van weiden. Koeien hebben elke dag nieuwe hergroei ter beschikking. Dit zorgt ervoor dat koeien graag de wei in willen en deze hergroei kunnen opvreten.

Stripweiden

Wil je dat je koeien maximaal vers gras opnemen? Dan zou je ook kunnen kiezen voor stripweiden. Stripweiden vraagt meer vakmanschap omdat hierin meer

bijgestuurd moet worden. Het grasaanbod is dan bepalend voor de stripgrootte en er moet drie keer per dag een nieuwe strip worden aangeboden. Dit zorgt voor de hoogste opname van vers gras. Dit kost meer tijd en arbeid maar met een goede, flexibele afrastering kan hierin veel tijd worden bespaard.

Basisvoorwaarden

Uiteraard zijn er, ongeacht het merk robot of beweidingstrategie, een aantal basisvoorwaarden waaraan voldaan moet worden. Denk hierbij vooral aan preventieve klauwverzorging. Een koe die goed op de poten staat, is actiever. Probeer het structureel ophalen van koeien zoveel mogelijk te voorkomen. Dit voorkomt grote drukte bij de robot net na het ophalen. Daarnaast is het aan te raden om de weide iets te verkleinen of nieuw voer op stal te gebruiken als lokkertje. Bij dag en nacht weiden is het beter om de koeien 's nachts in een perceel te hebben, dicht bij de robot. Overdag zijn koeien namelijk bereid om verder te lopen. Wel of geen water verstrekken in de wei hangt af van de afstand van de percelen. Zeker wanneer koeien verder moeten lopen, zal er in de wei water moeten worden verstrekt. Wordt er geen water verstrekt in de wei, dan zal de bezoekfrequentie iets hoger liggen maar de wateropname weer iets lager. De kans bestaat dat de melkproductie dan wat afneemt.

“Elke dag nieuwe hergroei”

“Een tijdige weidegang bevordert de melkproductie”

Tips

Een aantal tips voor weidegang in combinatie met een melkrobot.

- Een koe komt in beweging voor vers gras, beweiding en water. Benut het natuurlijke gedrag van de koe voor een succesvolle weidegang.
- Een koe is gebaat bij rust en regelmaat. Probeer daarom elke dag zoveel mogelijk hetzelfde te doen. Dit betekent op hetzelfde tijdstip naar buiten en op hetzelfde tijdstip de bijvoeding verstrekken.
- Een weidepoort kan uitkomst bieden bij bedrijven waar capaciteit van de robot de beperkende factor is.
- Weiden in de ochtend en avond zorgt voor een hoge opname van vers gras. Hierdoor wordt de capaciteit van de robot verder benut.
- Het aantal melkingen zal iets dalen bij weidegang. Kijk dan goed naar de instellingen van het krachtvoer. Hierbij is het van belang dat koeien met 0,5 melkingen nog de gewenste hoeveelheid krachtvoer moeten kunnen opnemen. Is dit niet het geval dan zullen de tabel en/of het rantsoen moeten worden aangepast.
- Een succesvolle weidegang bij melkkoeien begint bij weidegang van jongvee. Wanneer het jongvee wordt geweid zullen vaarzen sneller en meer vers gras opnemen. Dit bevordert uiteindelijk de melkproductie.
- Begin op tijd met weidegang. Vaak is het in de zomer lastig om goed te weiden. In het vroege voorjaar kun je met minder hectares beweidbare kavel toe omdat grasgroei hoger ligt dan in de zomer.

Elk bedrijf heeft een eigen aanpak

Al met al zijn er dus veel verschillende factoren die invloed hebben op een succesvolle weidegang in combinatie met de robot. En deze factoren verschillen per bedrijf. Elk bedrijf steekt anders in elkaar en vraagt een andere aanpak. Dus ook qua instellingen van de melkrobot. Booijsink Veevoerders ondersteunt u graag met advies en maatvoerders wat afgestemd is op de behoefte van koe én boer(in).

Bas Booijsink
Specialist
veehouderij

De haven van Rotterdam

De haven van Rotterdam is het grootste haven- en industriecomplex van Europa. 180.000 mensen werken dag en nacht om jaarlijks zo'n 461.200.000 ton goederen van 29.000 zeeschepen te lossen. Dat zijn duizelingwekkende cijfers. Deze mainport begon ooit heel bescheiden maar groeide uit tot een van de grootste havens van Europa.

Niet meer dan een klein vissersstadje

Je kunt je bijna niet voorstellen dat de enorme Rotterdamse haven ooit klein is begonnen. Als rond het jaar 1250 een dam in het riviertje De Rotte wordt gelegd, is dat het allereerste begin van wat later de grootste haven ter wereld zou worden. Eeuwenlang is Rotterdam niet meer dan een klein vissersstadje. In de zeventiende eeuw zijn vissers de belangrijkste handelaren in de stad. In de Blaak ligt nog water en maar één kant van de Nieuwe Maas is bebouwd. Tot diep in de achttiende eeuw zou bijna niemand verwachten dat juist Rotterdam zo'n haven van formaat zou krijgen, want er waren genoeg plekken met betere papieren: Vlissingen lag direct aan zee, Amsterdam was de hoofdstad en sinds de Gouden Eeuw dé handelsstad van Nederland. En Antwerpen was in eerste instantie veel beter uitgerust om het achterland te bedienen door onder meer de vroege aanleg van een spoorlijn.

Een metropool

In de tweede helft van de negentiende eeuw waren er verschillende ontwikkelingen die de aanzet gaven tot de expansie van de haven van de stad. Gemeenteraadsleden en zakenmannen, zoals Lodewijk Pincoffs, zagen mogelijkheden om het stadje met de vissershaven om te vormen tot een internationaal vermaarde havenstad. Rotterdam moest een metropool worden! Pincoffs verzamelde investeerders en initieerde de bouw van

nieuwe havens, kades, pakhuizen en loodsen aan de zuidkant van de rivier De Nieuwe Maas, op het eiland Feijenoord. De uitbreidingen van de havens zorgden voor een hernieuwde aantrekkingskracht van Rotterdam. Mensen uit de wijde omgeving verhuisden naar de stad, die in zestig jaar tijd explosief groeide van 88.000 inwoners naar 426.000 inwoners.

De Nieuwe Waterweg

Rotterdam ligt niet aan zee, maar aan een rivier. Terwijl de stad groeide, merkten handelaren en schippers van nieuwe grote stoomschepen steeds vaker dat de stad soms lastig te bereiken was vanuit open zee. In 1866 gaat de eerste schop de grond in om het ontwerp van waterbouwkundig ingenieur Pieter Caland werkelijkheid te maken. Hij bedacht een nieuw kanaal:

“Een van de grootste havens in Europa”

“Van vissersstadje tot metropool”

“Directe verbinding met open zee”

de Nieuwe Waterweg. Toen deze zes jaar later werd geopend, had Rotterdam eindelijk een directe verbinding met open zee. Een verbinding die tot op de dag van vandaag wordt gebruikt.

Grootste Europese haven

Tussen 1962 en 2004 was Rotterdam de grootste haven ter wereld, maar die positie is overgenomen door Shanghai. Ook Singapore, Kanton, Qingdao, Port Hedland en Tianjin zijn Rotterdam als haven voorbijgestreefd in grootte. Wel is Rotterdam nog altijd veruit de grootste Europese haven.

*Tomas Wagenaar
Grondstoffen-
planning
en allround
medewerker*

Vetten: meer dan een energiebron

Het is algemeen bekend dat vetten een goede bron van energie zijn. Maar daarnaast hebben ze meerdere belangrijke taken binnen het lichaam. Zo zijn vetten een drager van vitamines en spelen ze een belangrijke rol binnen de thermoregulatie, het immuunsysteem en de celwandopbouw.

Helen Suur
Nutritionist

Bron en opslagplaats van energie

Vetten en oliën zijn triglyceriden die worden gebruikt als bron en opslagplaats van energie in het lichaam. Ze bestaan uit glycerol met daaraan 3 vetzuren gebonden. Vetten worden oliën genoemd wanneer deze op kamertemperatuur vloeibaar zijn. Om verteerd te kunnen worden moeten de vetzuren losgeknip worden. Dit wordt gedaan door het enzym lipase.

Verteerbaarheid

Hoe goed deze vetzuren opgenomen kunnen worden hangt af van de lengte van het vetzuur en of het vetzuur verzadigd of onverzadigd is. De lengte van vetzuren wordt bepaald door de hoeveelheid

C-atomen die aan elkaar geketend worden. Vetzuren kunnen geclassificeerd worden als kortketenig, middelanketenig en langketenig. Kortketen vetzuren hebben minder dan 8 C atomen en langketenige vetzuren meer dan 14 c-atomen. Vetzuren met een korte keten kunnen vaak beter verteerd worden dan vetzuren met een lange keten. Daarnaast kunnen vetten verzadigd of onverzadigd zijn. Het verschil is dat onverzadigde vetten een of meer dubbele binding bevatten terwijl onverzadigde vetten deze niet hebben. Verzadigde vetten zijn vaak harder en hebben een hogere smelt temperatuur. Hierdoor kunnen deze vetten veel minder goed verteerd worden. Verschillende oliën en vetten hebben

“Ontstekingsremmende werking”

een wisselende samenstelling van vetzuren. Zo bestaat palmolie voor een groot deel uit verzadigde langketenige vetzuren. Hierdoor is palmolie harder op kamertemperatuur en is het minder geschikt voor jonge dieren, aangezien de vertering vaak nog suboptimaal is. Sojaolie, raapolie en zonnebloemolie bevatten veel meer onverzadigde vetten. Hierdoor zijn ze beter verteerbaar. Daarnaast heb je omega 3 en omega 6 vetzuren. Dit zijn vetten met minimaal drie dubbele bindingen. Bij omega 3 zit de eerste dubbele binding op de 3de plek en bij omega 6 zit die op de 6de plek.

Reserve opslag

Vetten zijn een bron van energie. Ze kunnen twee keer zoveel energie leveren als koolhydraten en vetten. Toch zijn vetten vrijwel niet nodig om aan de dagelijkse energiebehoefte van het dier te voldoen. Wel zijn vetten zeer belangrijk als reserve voorraad. Koolhydraten kunnen namelijk maar beperkt worden opgeslagen. In perioden van een negatieve energiebalans is de vetopslag dan ook van groot belang. Deze vetopslag wordt niet alleen gebruikt als reserve opslag, maar heeft ook een belangrijke rol in de thermoregulatie van het dier. Vet heeft een sterk isolerende werking. Een dier met een lage vetopslag zal dan ook veel meer energie moeten stoppen in het

“Drager van vitamines”

zichzelf op temperatuur houden. Energie die daardoor niet gebruikt kan worden voor productie.

Immuunsysteem

Daarnaast kunnen vetten de opname van voedingsstoffen bevorderen. Omega 3 en 6 vetzuren beïnvloeden namelijk de doorlaatbaarheid van de celwanden en bevorderen het transport van glucose en vrije vetzuren naar de mitochondria, de energiefabriek van cellen. Ook spelen omega 3 en 6 vetzuren een rol binnen het immuunsysteem. Zo staat omega 3 bekend om zijn ontstekingsremmende werking. Verder is vet ook een drager van verschillende essentiële vitamines. Vet oplosbare vitamines, zoals vitamine A, D E en K, hebben vet nodig om goed door het lichaam opgenomen te kunnen worden.

Medewerker aan het woord

Hoe oud ben je?

Ik ben 55 jaar.

Ben je getrouwd?

Ja.

Heb je kinderen?

Ja, 2 dochters, een van 27 jaar en een van 25. En een schoonzoon.

Waar woon je?

In Holten.

Ben je daar ook geboren?

Ja.

Wat zijn je hobby's?

Zaalvoetbal en dan met name de 3e helft.

Hoe lang werk je al bij Booijink Veevoerders?

Ruim 33 jaar. Waarvan 10 jaar bij Slaghekke Rijssen en 23 bij Booijink.

Wat doe je precies?

Ik ben bedrijfsleider van de locatie in Rijssen en allround productieoperator.

Hoe kom je aan je kennis?

Ik heb de opleiding voor maalderij en mengvoedertechnologie gedaan in Barneveld.

Hoe ziet je toekomst eruit bij Booijink?

Ik hoop mijn pensioen te halen op de locatie in Rijssen.

Wat zou je nog graag willen bereiken binnen Booijink?

Dat in Rijssen de automatisering van de nieuwe hamermolen en de daarbij behorende besturing wordt doorgezet richting perserij en bulkelading.

Waarom zou je Booijink aanbevelen bij de boer?

De klant wordt gezien klant en niet als een nummer.

Wie of wat is je favoriete artiest/band?

Status Quo.

Gerrit Hulsman
Bedrijfsleider van
de locatie in Rijssen
en allround
productieoperator

Wat is je favoriete film?

Legends of the fall.

Wat is je lievelingseten?

Hutspot met hachee.

“Ik hoop mijn pensioen te halen op locatie in Rijssen”

“Dit is het silodek in Raalte”

*“Booijink helpt
om inzicht te
krijgen”*

■ **BOOIJINK** ■
V E E V O E D E R S

Contact

Postbus 95
8100 AB Raalte

0572-345200
info@booijinkveevoeders.nl

booijinkveevoeders.nl